

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so ljudje po odgovore na družbena vprašanja hodili v gledališče. V antiki je bil obisk gledališča takorekoč državljanska obveznost, saj je prav iz ideje države in pod njenim pokroviteljstvom gledališče kot umetnost tudi nastalo. Zakaj pa v gledališki avditorij zahajamo danes? Oblazinjene sedeže, lesene klopi ali pa stojišča zasedemo vsakič znova s sedaj že malce naivnim pričakovanjem. Le-to je pred ogledom predstav na Borštniku še večje. Kaj je tisto, kar pričakujemo? Lahko spremljamo izvrstno oblikovano svetlobo, dramaturški lok zgodbe, glasbo, govor, patos itd. Vsak košček predstave je lahko popolnoma dovršen, ampak včasih domov vseeno odidemo prazni. Da, zdi se mi, da današnji človek v gledališču išče izpopolnitev, notranjo zapolnitev. Seveda jo je mogoče iskati tudi v drugih umetnostih, a prav teater je prostor, kjer se vedno znova v živo srečamo z ustvarjalci, ki so tam prav zaradi nas in obratno. Kaj ob srečanju z njimi pričakujemo, lahko navedem seveda le subjektivno. Pričakujem ekstrem. Matematično rečeno, naj si bo to lokalni maksimum ali lokalni minimum. Lokalni maksimum kot so solze bolečine ali solze radostnice, strah, groza, šok, presenečenje in na drugi strani lokalni minimum, katerega predstavnik je predvsem jeza. Ne govorim o jezi, ki jo čutim do dramskega karakterja ali do same vsebine igre. Govorim o jezi, ki jo občutim, ko moje naivno pričakovanje umori predstava, ki ni bila v skladu z mojo predstavo in željo. Čeprav je občutek v meni neprijeten, ker sem doživela negativno presenečenje, je še vedno zadovoljiv, saj je kot rečeno presenečenje ekstrem in lokalni minimum je vsekakor boljši od ravnodušne duše, ki hladna zapušča avditorij. Lahko bi se naslonila na patafiziko, ki plus enači z minusom in nič enači z neskončnostjo. Nasprotni, skrajni legi sta si enaki in daleč stran od dolgočasne sredine. Začetnik patafizike, Alfred Jarry je konec 19. stoletja publiko dobro pretresel s svojim »merdre«. Kdo pa to zmore danes?

Nina Kuclar Stiković

FOTO: PETER UHAN

19. 10. 2016 | 21.00 | Stara dvorana

Tekmovalni program + Showcase

Po motivih *Kralja Ubuja* Alfreda Jarryja

Kralj Ubu

SNG Drama Ljubljana

Premiera 30. 1. 2016, SNG Drama Ljubljana

Predstava traja 2 uri 35 minut

in ima en odmor.

REŽISER Jernej Lorenci • **DRAMATURG** Matic Starina • **SCENOGRAF** Branko Hojnik • **KOSTUMOGRAFIKA** Belinda Radulović • **AVTOR GLASBE IN IZBORA CITATOV** Branko Rožman • **OBLIKOVALEC SVETLOBE** Pascal Mérat • **KOREOGRAF** Gregor Luštek • **LEKTORICA** Tatjana Stanič • **ASISTENTKA DRAMATURGA** Katja Markič

IGRAJO

ATA UBU Jernej Šugman • **MAMA UBU** Nina Valič • **KAPETAN BORDURE** Bojan Emeršič • **VELIKI DUHOVEN** Jurij Zrnec • **KLEMEN SLAKONJA** Klemen Slakonja • **MINISTRICA** Sabina Kogovšek • **FINANCAR** Boris Mihalj • **SODNIK/VELIKI** Gregor Zorc k. g. • **ČRNEC/MALI** Žan Perko k. g.

Odrska uprizoritev se oddalji od istoimenske drame Alfreda Jarryja, premierno uprizorjene leta 1896, ki je poleg premnogih oznak dobila tudi svoje mesto kot obraz napada na samozadostnost buržoazije. Kljub temu pa se nujno sreča z vprašanjem šokantnosti principov, ki jih uporablja izhodiščno besedilo, ki je ob svojem nastanku osupnilo in razvnelo občinstvo. Specifika in edinstvenost Ubujevske šokantnosti je ravno v tem, da ne vzpostavlja direktne kritike sprevržene logike človeštva, temveč na njej temelji ter nanjo prisega z vsem srcem, s čemer jo postavlja pod vprašaj. Tako se nam *Kralj Ubu* približa ravno s tem, da sam po sebi ni kritičen, temveč vzpostavlja poligon za kritično mišljenje svojim opazovalcem. S tem svetu ne nudi kritike, temveč zaživi na odru ter se s to gesto izpostavlja očem ljudi, ki s svoje distance prepoznajo in umestijo njegove principe v sebi znano življenje. Znotraj *Kralja Ubuja* namreč veljajo enaka pravila kakor tudi v naši realnosti, kjer padeč in vzpon posameznika (ali ideologije) vedno omogočajo in pogojujejo drugi. Od fašizma, do fetišizma, užitka, prenasičenosti in samote; med vsemi temi je zelo kratka pot, zadošča nekaj sekund, nekaj črk, morda le misel. Katja Markič

Gunilla Heilborn

This is Not a Love Story

Gunilla Heilborn (SE)

KOPRODUCENTA NorrlandsOperan & Göteborgs Dans- och Teaterfestival

Premiera 11. 5. 2011, Dansens Hus, Stockholm (SE)

Predstava traja 1 uro in nima odmora.

REŽISERKA IN AVTORICA KONCEPTA Gunilla Heilborn • KOREOGRAFI IN AVTORJI BESEDILA Gunilla Heilborn, Johan Thelander, Kristiina Viiala • SCENOGRAFKA IN KOSTUMOGRAFIKA Katarina Wiklund • OBLIKOVALKA SVETLOBE Miriam Helleday • AVTORICA GLASBE Kim Hiorthoy • OBLIKOVALEC ZVOKA Johan Adling • TEHNIČNI KOORDINATOR Axel Norén • VODJA Asa Edgren/Loco World

NASTOPATA

Johan Thelander & Kristiina Viiala

V okviru Švedskega fokusa in Mostov bo uprizorjena predstava *This is not a love story*. Predstavo je konceptualizirala, režirala in spisala Gunilla Heilborn, skupaj z nastopajočima Johanom Thelanderjem in Kristiino Viiala pa je sestavila koreografijo. To je zgodba dveh kontradiktornih likov, ki raziskujeta meje med plesom in izpraševanjem. Njuno potovanje ne stremi proti cilju, temveč se posvečata sprotni refleksiji. V takem duhu je tudi nastal projekt, saj so vsako stopnjo raziskovalnega procesa tudi javno predstavili v drugem mestu (v Tomsøju, Lizboni, Newcastlu, Budimpešti, Saxnäs, Potsdamu in Gradcu). Rezultat pa ne more biti več ljubezenska zgodba, temveč več kot leto dni dolg študijski proces. Rezultati, ki jih dosežemo na koncu, imajo možnost le hipne zadovoljitve. Med potjo pa ustvarjamo spomine, premagujemo ovire in gradimo zadovoljstvo, ki nas bo prešinilo ob vsaki misli na to pot. Tu torej velja življenjska modrost, da ni pomemben cilj, temveč pot.

Mojca Podlesek

19. 10. 2016 | 17.30 | Komorni oder | AGRFT

GRU GRU (Who Let the pigeons Out)

Produkcija II. semestra GLR, DI in DSU

Predstava traja 1 uro 20 minut in nima odmora.

AVTORJI IDEJNE ZASNOVE Robert Kuret, Maša Pelko, Jasna Pintarič, Nadina Štefančič

AVTORJI BESEDILA študenti prvega letnika DI in GLR, Nejc Potočan, Jasna Pintarič

REŽISERKA Maša Pelko

DRAMATURGINJA Jasna Pintarič

AVTORICA GLASBE Beti Strgar

AVTOR VIDEA Rok Nagode

IGRAJO

Lucija Harum, Ana Penca, Anuša Kodelja, Blaž Popovski, Borut Doljšak, Beti Strgar, Gregor Podričnik, Lina Akif, Timotej Novaković, Matic Valič, Lovro Zafred

MENTORJI

DRAMSKA IGRA IN GLEDALIŠKA REŽIJA doc. Nataša Barbara Gračner izr. prof. mag. Sebastijan Horvat

Nekje v svetu TV serij, ki so ponesreči zašle na oder, se znajde mešanica Friendsov in Esmeraldre, in išče svoj pravi žanr. Poskus prenosa televizijskega formata v gledališko obliko definira navidez idilična poročna zgodba, kjer pa vsak od enajstih protagonistov nosi svojo skrivnost, zamero ali presenečenje in pobegli beli golobi kmalu postanejo najmanjši problem. Kdo bo povedal resnico, kdo bo spoštoval tradicijo, kdo se bo tepel in kdo bo jokal, kdo se ljubi in kdo koga slači, predvsem pa, kdo so te ljudje in kaj hočejo drug od drugega: vse to so zgodbe, ki se zapletejo in razpletejo, še preden sploh pridemo do oltarja. Če do tja seveda sploh pridemo ...

Maša Pelko

Zapisi s procesa »UBU«

Pri študiju predstave, kakršna je *Kralj Ubu*, princip dela vzpostavlja nujnost odvreči strah pred banalnostjo svojih vzgibov in s tem odpiranje poti kreacije iz napake. Gre za nujnost zavedanja svojih vzgibov, popolnega prepuščanja in hkratnega nenehnega omogočanja distance. Ubujev sistem je sistem »ždreka« (v izvirniku »merdre«), koncept predstave pa je ta ždreka uprizoriti.

Situacije na vajah so pogosto izšle iz vnaprej podane sugestije, ki se je preko improvizacije igralcev razvila v prizore, ki so nato v predstavo zvezani po nenehnem mehanizmu obratov znotraj žanra, dogajanja in obrazov ideologije. Ti obrati pa temeljijo na principu pozabe, ki je lastna že »psihologiji« izvirnega Ubuja. Gre torej za natančno analizo mehanizmov, lastnosti in pojmov, za uprizoritev Ubujevske logike prej kakor samega dramskega teksta, ki je uprizoritvi služil le za inspiracijo (improvizacije iz motivike pojmov pohlepa, ždreka, umora kralja itd.) in odskočno desko (prva stran besedila postane osnova prvih trideset minut predstave). Tak način dela pa zahteva kolektiv močne, sproščene in povezane ekipe, ki se je ustvaril predvsem z gibalnimi vajami od fizične vadbe do tematskega plesa charelstona. Vzdušje na vajah je pogosto pripeljalo do zabrisa meje med vajo in odmorom, saj so prenekateri komentariji in komični vložki improvizacije posameznikov postali del odrskega dogajanja.

Sprotno nadgrajevanje, dopisovanje, preizkušanje in re-formiranje prizorov, na katerih potek je nemalokrat močno vplivala sprotna izbira glasbene podlage, je privedlo v instinktivno-analitični koncept Ubujevstva. Dokončna dograditev predstave pa se v resnici lahko zgodi šele z vnosom odzivov občinstva. Ata Ubu bi ne bil nihče, če ob sebi ne bi imel Mame Ubu in svojih ministrov, kakor bi gledališki lik ne imel kaj početi brez gledalcev. Gledalcev, ki ga umeščajo v kontekst prostora in časa. Gre za nenehno utemeljevanje samega sebe glede na merila drugih, preko odnosov, preko nasprotij, sorodnosti, razlik.

Katja Markič

Švedski fokus, 2. dan

Ponovno smo se zbrali na Malem odru, sedeži so bili dokaj polni, prisotni pa navkljub slabemu vremenu pripravljene na nadaljnje spoznavanje švedske sodobne dramatike. Čakali sta nas kar dve bralni uprizoritvi. Študentje 4. letnika Dramske igre so bralno uprizorili *Seciranje sneženja* Sare Stridsberg, ki govori o mladi kraljici (sama hoče, da jo nazivajo z nazivom Kralj), Kraljevski deklici, ki se hkrati sooča s prevzemanjem oblasti po očetovi strani ter iskanjem svoje osebnostne, predvsem pa spolne identitete. Študentje 3. letnika pa so bralno uprizorili dramo *Kličem svoje brate* Jonasa Hassena Khemirija. Drama se spopada z migranti in stigmo, ki jo nosijo zaradi drugačnosti. Vse bralne uprizoritve švedskega fokusa je režirala Nina Rajič Kranjac.

Po kratkem odmoru je sledil moderiran pogovor. Prvi del, ki je bil namenjen pogovoru o delu Jonasa Hassena Khemirija, se je zaradi svetovno aktualne tematike migrantov zavlekel kar do konca predvidenih dveh ur, ki sta nam bili namenjeni. Migranti so prisotni povsod. Slovenci smo s podobno, vendar ne popolnoma isto tematiko, seznanjeni že skozi dela Gorana Vojnoviča (npr. *Jugoslavija* ter *Čefurji raus*). Večina nas pride v stik z migranti iz bivših jugoslovanskih držav, ki so nam po narodnosti blizu, na Švedskem pa migranti izhajajo iz veliko bolj oddaljenih (predvsem vzhodnih) držav, s popolnoma drugačno kulturo. Pri prevodu so se potrudili, da tega niso 'vrgli v en koš'. Čeprav smo morali zaradi časovne stiske le-ta pogovor opustiti ter se posvetiti drami *Seciranje sneženja*, se je razvnel tudi slednji pogovor o vprašanju spolne identitete ter slovenske dramatike, ki se s tem spopada. Drami, ki govorita o 'anomalijah' večinske družbe (migranti, ne-heteroseksualci) sta namreč tako močni ter interesantni, da si zaslužita več kot kratek opis in hiter klepet.

Mojca Podlesek

19. 10. 2016 | 16.00 | Prvi oder Prve gimnazije | AGRFT

Instant drama

Delavnica dramskega pisanja na Prvi gimnaziji Maribor v sodelovanju z UL AGRFT in Festivalom Borštnikovo srečanje

Danes se v sklopu Festivala Borštnikovo srečanje začne enodnevna delavnica dramskega pisanja, ki jo organizirata Prva gimnazija Maribor in Akademija za gledališče, radio, film in televizijo. Dijaki so že prej napisali krajši dramski tekst (cca. 15 min) v okviru vnaprej določenih parametrov. Danes bodo pod mentorstvom doc. mag. Žanine Mirčevske pregledali, popravili in jih do 16.00 pripravili za uprizoritev. Pri raziskovanju uprizoritvenih možnosti, možnosti mizanscenskih rešitev in interpretiranja teksta jim bomo pomagali študentje dramaturgije, dramske igre in gledališke režije. Vljudno vabljeni!

Tery Žeželj

Refleksije

Ondina

Naivna, nedolžna in eterična Ondina, se zaljubi v lepega a neumnega viteza Hansa, ki je očaran nad njeno direktnostjo in takoj pozabi na doma čakajočo zaročenko. Ljubezenska zgodba med nadnaravnim bitjem, neoskrunjenim s strani človeškega sveta in človekom, ki se ne zaveda moči narave, temelji na srednjeveški zgodbi o vodni nimfi, ki se brezglavo zaljubi in je za izvoljenega pripravljena žrtvovati vse. Giraudouxova *Ondina* je igra, ki raziskuje človeško odtujenost od narave in njegovim hrepenenjem po združitvi z njo. Vodna nimfa je utelešenje ljubezni, njena narava je narava sama in Hans je njeno nasprotje, saj je v svoji človeškosti ne more dohajati. Kljub pravljici atmosferi glavno akterko doleti kruto spoznanje, da je njeno zaupanje v Hansovo zvestobo neupravičeno. Z odločitvijo, da bo zapustila vodni svet in zaživela kot človek, je sprejela pogoj vodnih bitij, da lahko poskrbijo za Hansovo smrt, če jo bo prevaral. Vodni kralj ji že v začetku pove izid njenih dejanj, a ona odločno in nepopustljivo sledi svojemu srcu. Samovšečni Hans pade v skušnjava in kljub Ondininim prizadevanjem, da bi preprečila tragedijo, se prerokba naglo bliža uresničitvi. Drama v izvedbi SNG Nova Gorica združi Ondinin svet s človeško nepopolnostjo in nas preko razvojnega loka čiste duše, do izgube spomina na ljubezen njenega življenja popelje na tragikomično potovanje.

Deja Bečaj

Staging A Play: Steklena menažerija

Predstava Mitje Freliha črpa iz motivov drame *Steklena menažerija* Tennesseeja Williamsa. Publika plesalci pričakajo že na odru z igro pantomime, ki je kot naznanilo za celotno predstavo, katere cilj je povedati zgodbo preko gibanja. Odzete glasove nadomesti gibalni dialog ali pogovor, ki se formira na podlagi zastavljenih glagolov gibanja. Plesalci včasih brez, včasih s skriptom v roki, odigrajo zgodbo preko premikanja po zagrajenem prostoru, ki predstavlja hišo. Dogajanje pa se širi tudi izven okvirjev. Poleg hiše je na odru postavljeno še nekakšno zadrje. Tako se na dveh polovinah odvijata igrani prizori in »neigrani« del s plesalci posedenimi za mizo, kjer poteka branje skripta, sproščen klepet in spremljanje predstave. Prisoten je tudi povezovalac oziroma režiser sam, ki skozi predstavo razlaga o motivih in nagnjenjih izpostavljenimi v predstavi. Zanimivo je enakomerno zastopanje upoštevanja in ignoriranja publike. Na momente se zdi, kot da spremljamo gledališko vajo še ne dokončanega koncepta, kjer sodelujoči še vedno popravljajo in dodajajo elemente, včasih pa nas z razlago in obrazložitvijo idej govorec vključi v dogajanje. Vmes se celo opraviči in napove kratki premor, ki se nikoli ne zgodi, tako da ne vemo kaj vzeti resno in kaj ne. Celotna predstava obvisi v zraku, saj ne verjamemo ne govorniku, niti nismo prepričani v zgodbo, ker se da besede interpretirati na več načinov, možnih interpretacij za gib pa je še toliko več.

Deja Bečaj

Viharni vrh

Prenos iz knjižnega medija v filmskega je izjemno težko in zahtevno delo, še zlasti, če gre za (zelo) dolge zgodbe. Od režiserja in scenarista je namreč odvisno, kaj želita poudariti, kaj želita povedati in katere dogodke bosta zamolčala oz. vključila v zgodbo, ki povprečno traja eno uro in pol. Sedaj pa si zamislite, da ste gledališki režiser. Ponudi se vam priložnost, da režirate predstavo, katere zgodba temelji na knjižni predlogi, ki obsega okoli štiristo strani. Za uprizoritev imate, reci in piši, nič več kot petnajst minut. In kot da to še ne bi bilo dovolj, ste omejeni tudi prostorsko. Bi sprejeli izziv? Zdi se, kot da je avtorica koncepta in scenografka Åsa Berglund Cowburn ob snovanju svoje predstave *Viharni vrh* imela v mislih prav prostor GT22. Zaradi prostorske omejenosti lahko ena uprizoritev sprejme največ štiri gledalce, igralki in gledalca na prvih sedežih pa se skorajda dotikajo. Že sam prihod v prostor nam daje slutiti, da to ni običajna gledališka predstava in da je mogoče prav vse. Gledalec namreč vstopi skozi zaveso, kjer ga na drugi strani prijazno pozdravi igralka in ga povabi, naj sede in uživa ob gledanju. Posebnost predstave je tudi v tem, da igralka pred predstavo nagovori obiskovalce in da med samo predstavo igralki komunicirata z občinstvom ter jim tako dajeta občutek, da so tudi sami del zgodbe. Ozračje je zato izjemno prijetno, intimno in sproščeno. Sam koncept predstave pa dokazuje, da niti veliki oder niti časovni parameter predstave ni tisto, kar jo naredi vrhunsko.

Janja Sterle

Refleksijo *Srečanje v* ☞, lahko preberete na festivalskem Blogu

FOTO: MATEJ KRISTOVIČ IN BOŠTJAN LAH

Kdo smo

Alja Predan, umetniška direktorica
 Petra Vidali, selektorica
 Danilo Rošker, direktor SNG Maribor

Daša Šprinčnik, izvršna producentka
 Špela Lešnik, producentka mednarodnega programa
 Ksenija Repina, urednica publikacij in spletnih strani, voditeljica pogovorov o knjižnih novitetah
 Ada Cajnko, Mojca Kolar, Kristina Koter, Branka Nikl Klampfer, produkcija

Daša Šprinčnik, Špela Lešnik, organizatorki prodaje in oglaševanja
 Matic Gselman, tehnični vodja
 Nenad Cizl, oblikovalec
 Boštjan Lah in Matej Kristovič, fotografa
 Saša Huzjak, spletni skrbnik
 Franci Rajh, arhivar

Simona Hamer in Nina Zupančič, voditeljici pogovorov o predstavah

Strokovna žirija
 Zala Dobovšek, Tomaž Gubenšek, Martin Kušej, Ivor Martinič, Nina Sorak
 Žirija za Borštnikov prstan
 Ljerka Belak, Blaž Lukan, Vlado Novak, Alja Predan, Matjaž Zupancič
 Strokovna skupina
 Aleš Novak, Tatjana Ažman, Gregor Butala, Mojca Jan Zoran, Blaž Lukan

Maribor, oktober 2016 | Bilten FBS ISSN 2385-8818 | Odgovorna urednica Ksenija Repina | Urednica Manja Gatalo

GLAVNA POKROVITELJA REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KULTURO		MEDIJSKI POKROVITELJI RTV SLO, Večer, Europlakat, Media Bus, BKT, DELO	
POKROVITELJI Postaja Slovenije, Nova KBW, Amra Maribor, Zavarovalnica Maribor, Seta Frida, Press Clipping, dem, Alma Mater Europa, Opatje, Selmar, KRKA, ENERGIJA PLUS, Mercator		PODPORNICI Klenčevina, LASPO, cafe+co, BIG SCREEN, second opinion, Mirograd, DPG, kreativna fabrika, CVETLIČARNA, rozmarin, PETA	
DONATORJI Galenka Hest, SWEDISH ARTS COUNCIL, teaterunonen, GOETHE INSTITUT		PARTNERJI Lutkovno gledališče Maribor, vobinski dom, SALON, GT22, SLAVIJA, LETALSKI CENTER MARIBOR	